

โครงการสัมมนาวิชาการอนามัยแม่และเด็ก ครั้งที่ ๘

“ชวนลูกเล่นตามรอยพระยุคลบาทเสริมสร้างเด็กไทยแข็งแรงสมองดีพร้อมเรียนรู้” และประกาศเกียรติคุณโรงพยาบาลผ่านมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็ก

เหตุผลความสำคัญ

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรม-ราชินี ทรงมีพระปรีชาญาณด้านการศึกษและอบรมเลี้ยงดูพระราชโอรสและพระราชธิดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นผู้บุกเบิกในการนำหลักธรรมชาติการเรียนรู้ของสมองที่สอดคล้องกับการพัฒนาการด้านโครงสร้างและการทำงานของสมองที่รู้จักกันในปัจจุบันว่า Brain-based Learning : BBL อันยังผลให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงพระอัจฉริยะรอบด้าน เล่นตามรอยพระยุคลบาทเป็นการเล่นที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับ“ธรรมชาติ” ที่แวดล้อมตัวเด็กทุกช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิด พ่อแม่ผู้ปกครองต้องมีความรู้ความเข้าใจในตัวเด็กและธรรมชาติเรื่องการเล่นของเด็กเพื่อให้สมองเด็กพัฒนาได้เต็มศักยภาพทุกช่วงอายุมีคุณภาพครบทั้ง๔ด้าน ได้แก่ร่างกาย เซอวันปัญญาอารมณ์และคุณธรรมเป็นการเล่นธรรมดาแทบไม่ต้องลงทุนเรื่องเงินแต่ต้องลงทุนเรื่องเวลา ความรัก ความเอาใจใส่ ความรู้ ความเข้าใจในตัวเด็กแต่ละคน และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งปวงชนชาวไทยควรนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติในการเล่นลูก

จากการดำเนินงานอนามัยแม่และเด็กพบว่าหญิงตั้งครรภ์ฝากครรภ์ครั้งแรกเมื่ออายุครรภ์น้อยกว่าหรือเท่ากับ๑๒ สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕๕(สำนักส่งเสริมสุขภาพ, ๒๕๕๘) หญิงตั้งครรภ์มีภาวะโลหิตจาง คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕ (สำนักโภชนาการ, ๒๕๕๗)แม่มีค่าไอโอดีนต่ำกว่ามาตรฐานคิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓ และได้รับยาเสริมไอโอดีนคิดเป็นร้อยละ ๗๕.๕ (สำนักโภชนาการ, ๒๕๕๗)อัตราการตั้งครรภ์อายุน้อยกว่า ๒๐ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๙ (สำนักอนามัยเจริญพันธุ์,๒๕๕๘) อัตราส่วนการตายมารดาเท่ากับ ๓๑.๒ ต่อแสนการเกิดมีชีพซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่เกิน๑๕ต่อแสนการเกิดมีชีพ (สำนักส่งเสริมสุขภาพ,๒๕๕๘)ส่วนภาวะสุขภาพที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กได้แก่อัตราทารกแรกเกิดขาดออกซิเจน๒๓.๖๓ต่อแสนการเกิดมีชีพ ๑,๐๐๐ คน (ศูนย์อนามัยที่ ๑ - ๑๒, ๒๕๕๗)อัตราทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัม ร้อยละ ๘.๔ (สำนักโภชนาการ, ๒๕๕๗) อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร้อยละ ๗๐.๔๗ (สำนักส่งเสริมสุขภาพ, ๒๕๕๘)เด็กอายุ ๐ - ๗๒ เดือน น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ ๖.๒ (สำนักโภชนาการ, ๒๕๕๖) เด็กอายุ ๐ - ๗๒ เดือน มีภาวะเตี้ยร้อยละ ๗.๕ (สำนักโภชนาการ, ๒๕๕๖)เด็ก ๐-๕ปี เด็กอายุ ๑๘ และ ๓๐เดือน ได้รับการตรวจประเมินพัฒนาการตามเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๓ (สำนักส่งเสริมสุขภาพ, ๒๕๕๘)เด็กแรกเกิด - ๕ปีมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ๙๘.๖๗(สำนักส่งเสริมสุขภาพ,๒๕๕๘)ส่วนคุณภาพบริการคลินิกฝากครรภ์พบว่า ภาพรวมของบริการครบถ้วนที่พึงได้รับตามอายุครรภ์พบเพียงร้อยละ ๑๖.๗ (จินตนา พัฒนพงศ์ธร และคณะ, ๒๕๕๕) ความครบถ้วนของบริการที่พึงได้รับในคลินิกสุขภาพเด็กดีร้อยละ ๑๐.๙ (เกรียงศักดิ์ ชื่อเลื่อมและคณะ, ๒๕๕๕) กรมอนามัยจึงได้จัดทำโครงการสัมมนาวิชาการอนามัยแม่และเด็ก ครั้งที่๘ “ชวนลูกเล่นตามรอยพระยุคลบาทเสริมสร้างเด็กไทยแข็งแรงสมองดีพร้อมเรียนรู้” และประกาศเกียรติคุณโรงพยาบาลผ่านมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยการเล่นที่เหมาะสมและสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการเริ่มตั้งแต่การดูแลครรภ์เพื่อให้การตั้งครรภ์และการคลอดมีคุณภาพมารดาและทารกปลอดภัยปราศจากภาวะแทรกซ้อนมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ต่อเนื่องถึงการให้การดูแลเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กเจริญเติบโตและพัฒนาการสมวัยอย่างองค์รวม มีสุขภาพทางกายอารมณ์ สังคมและสติปัญญา

วัตถุประสงค์เพื่อ

- พัฒนาบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข เสริมสร้างองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการพัฒนาสุขภาพแม่และเด็กอย่างองค์รวม
- สร้างคุณค่าและแรงจูงใจในการพัฒนาระบบบริการอนามัยแม่และเด็กให้ได้มาตรฐาน โดยการประกาศเกียรติคุณแก่โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลพัฒนาการดีเริ่มที่นมแม่ และศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในงานอนามัยแม่และเด็ก

กลุ่มเป้าหมาย

- วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙ จำนวน ๗๐๐ คน
ประกอบด้วย ผู้บริหาร แพทย์ พยาบาล นักวิชาการ อาสาสมัครสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะทำงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง
- วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙ จำนวน ๔๐๐ คน
ประกอบด้วย ผู้บริหาร แพทย์ พยาบาล นักวิชาการ อาสาสมัครสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะทำงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

สถานที่ดำเนินการ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพมหานคร

ระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างวันที่ ๒๘ - ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙

กิจกรรมดำเนินการ

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข “ประกาศนโยบายเล่นตามรอยพระยุคลบาทเสริมสร้างเด็กไทยแข็งแรงสมองดีพร้อมเรียนรู้”
- พิธีมอบโล่และเกียรติบัตรเชิดชูเกียรติแก่หน่วยงานที่ผ่านมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ และตำบลเด็กพัฒนาการดีเริ่มที่นมแม่
- จัดพิธีลงนามความร่วมมือในการพัฒนาสุขภาพกลุ่มสตรีและเด็กปฐมวัยระดับเขตสุขภาพ
- จัดนิทรรศการ
- สัมมนาวิชาการอนามัยแม่และเด็ก
- นำเสนอผลงานวิจัย
- ประชุมคณะทำงาน ๑ ครั้ง

งบประมาณ

งบประมาณสำนักส่งเสริมสุขภาพ จำนวน ๒,๔๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านสี่แสนบาทถ้วน) เป็นค่า
- ที่พัก อาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าวัสดุสำนักงานค่า
กระเป๋ใส่เอกสาร และค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทางของวิทยากรและคณะทำงาน
- ค่าจัดนิทรรศการ ค่าประชาสัมพันธ์
- ค่าจัดทำโล่โรงพยาบาลผ่านมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กรายใหม่ จำนวน ๑๐ อัน เกียรติบัตร
โรงพยาบาลโรงพยาบาลผ่านมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กรายเก่า จำนวน ๕๐๐ ใบ เกียรติบัตร
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๑,๔๐๐ ใบ เกียรติบัตรศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ จำนวน ๑๕,๐๐๐ ใบ
เกียรติบัตรตำบลพัฒนาการดีเริ่มที่นมแม่ จำนวน ๖๐๐ ใบ ค่าจัดทำโล่ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพดีเด่นระดับ
จังหวัด จำนวน ๑๕๐ โล่

งบประมาณต้นสังกัด เป็นค่าพาหนะเดินทางและเบี้ยเลี้ยงของผู้เข้าร่วมประชุม ผู้รับประกาศเกียรติคุณ และผู้สังเกตการณ์

ผู้รับผิดชอบงาน กลุ่มอนามัยแม่และเด็ก สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

หน่วยบริการมีการพัฒนาระบบบริการคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานอนามัยแม่และเด็ก บุคลากรสาธารณสุขมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานส่งผลให้หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลและการคลอดที่มีคุณภาพ เด็กไทยมีการเจริญเติบโตพัฒนาการสมวัย

..... ผู้รับผิดชอบโครงการ

(นางจินตนา พัฒนพงศ์ธร)

ปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้ากลุ่มอนามัยแม่และเด็ก

..... ผู้เสนอโครงการ

(นายदनัย ธีวันดา)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสุขภาพ

..... ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายณัฐพร วงษ์ศุทธิภากร)

รองอธิบดีกรมอนามัย

..... ผู้อนุมัติโครงการ

(นายวชิระเพ็งจันทร์)

อธิบดีกรมอนามัย